

תוכן העניינים

הודעות

		ארגון ומינהל	.3
		3.1 ארגון העבודה הפדגוגית	
5	עידוד הקריאה במוסדות החינוך לקראת "שבוע הספר העברי"	3.1-4	
		3.6 טכנולוגיית המידע ומחשוב	
7	חדשות ועדכונים ב"אוח" - אתר האינטרנט של המשרד ובאתרי היחידות	3.6-15	
		בטיחות, ביטחון ושעת חירום	.5
		5.1 בטיחות	
9	בטיחות בחוף הים	5.1-5	
		5.2 בטיחות וזהירות בדרכים	
10	הסברה בבתי-הספר העל-יסודיים בעניין האיסור לקיים מסעות רכב ("מסעות רונדו")	5.2-5	
		תכניות לימודים	.9
		9.4 חינוך לערכים	
12	גיליון "על סדר היום" בנושא מערך המילואים	9.4-16	
		9.15 חינוך למורשת ישראל, ציונות ותולדות המדינה	
13	יום ירושלים	9.15-12	

לתשומת לב המנהלים והמורים

לפי האמור בסעיף 3(א) ל"תקנות חינוך ממלכתי (סדרי פיקוח) התשל"ג-1973", הוראות המנהל הכללי המופיעות בחוזרי המנכ"ל מחייבות את המנהלים ואת המורים, ועליהם לנהוג לפיהן.

הודעות

3. ארגון ומינהל

3.1 ארגון העבודה הפדגוגית

3.1-4 (עב) עידוד הקריאה במוסדות החינוך לקראת "שבוע הספר העברי"

"שבוע הספר העברי" התשע"ב 2012 יתקיים השנה החל מיום רביעי, ט"ז בסיוון תשע"ב, 6.6.2012, ועד מוצאי שבת, כ"ו בסיוון תשע"ב, 16.6.2012, ועד בכלל. לקראת "שבוע הספר העברי" יוקמו ירידים בערים מרכזיות ובעוד כ-50 ישובים ברחבי הארץ.

האירוע הפך ברבות השנים לחג לאומי לאוהבי הספר ומהווה הזדמנות ייחודית לראות את מבחר הספרים הרב היוצאים לאור בישראל כמו גם את מיטב הקלאסיקות הספרותיות.

לבתי הספר תישלח כרזת "שבוע הספר העברי" ויש להציגה במקום בולט לעין.

לקראת פתיחת "שבוע הספר העברי" מתבקשים העוסקים בחינוך לשוחח עם תלמידיהם על ספרות, על סופרים, על ספרים ועל חשיבות הקריאה באופן סדיר בכל גיל.

מחקרים העוסקים בהשפעת קריאת ספרים על התפתחותו של הילד הצעיר מראים כי קריאת ספרים תורמת להתפתחותו הקוגניטיבית, החברתית, הנפשית והלשונית של הילד, ויש לה ערך רגשי, חינוכי ואף לימודי. הקריאה גורמת הנאה, בונה ידע עולם, מטפחת עניין, מעודדת סקרנות, מפתחת את הדמיון, מעשירה את האוצר הלשוני, מפתחת ביקורתיות ומטמיעה ערכים.

מן המחקרים עולה גם כי קיים מתאם גבוה בין קריאת ספרים לבין הישגים לימודיים. בממוצע, הישגיו הלימודיים של תלמיד בן שלוש עשרה המורגל בקריאת ספרים גבוהים מאלה של תלמיד בן שבע עשרה שאיננו מורגל בקריאה. הרגלי קריאה קבועים תורמים רבות גם לפיתוח הכישורים האורייניים, להעשרת אוצר המילים של הקוראים ולצמצום פערים סוציו-אקונומיים. ועיקר העיקרים: הקריאה מעניקה חוויה אסתטית לקורא.

קריאת ספרים היא חלק בלתי נפרד מתכניות הלימודים בחינוך הלשוני ובספרות בכל שכבות הגיל ובכל המגזרים ויש להקפיד על קיומה כחלק מאורח החיים החינוכי-לימודי בכל ימות השנה.

הגננות והמורים נקראים ליזום פעילויות ברוח "שבוע הספר" בגני הילדים ובבתי הספר. אפשר לבקש מהילדים להביא לך או לכיתה ספרים אהובים, לספר ולהמליץ עליהם בפני חבריהם ולהציגם בדוכנים שיוקמו לקראת האירוע. בכדי לעודד את ההורים לקריאה במסגרת המשפחתית ולהטמעתה באורח החיים המשפחתי, יש לשתף בפעילויות בגן ולהזמין להקריא ספרים לילדים.

אפשר גם להציג עבודות יצירתיות של התלמידים בנושא ספרים וסופרים. כמו כן יש לעודד את התלמידים לבקר בירידים השונים שיתקיימו במסגרת "שבוע הספר".

**לפרטים נוספים על עידוד הקריאה אפשר לפנות
בחינוך הממלכתי: אל הד"ר שלמה הרציג, מפמ"ר ספרות,
טל' 02-5603601, דוא"ל shlomoher@education.gov.il
בחינוך הממלכתי-דתי: אל הד"ר טלי יניב, מפמ"ר ספרות בחמ"ד,
טל' 02-5604127, דוא"ל taliya@education.gov.il
פרטים על "שבוע הספר העברי" אפשר למצוא באתר בכתובת
www.sfarim.org.il**

3.6 טכנולוגיית המידע ומחשוב

3.6-15 (עב) חדשות ועדכונים ב"אוח" - אתר האינטרנט של המשרד ובאתרי היחידות

1. אוח - פורטל משרד החינוך

א. שבועות

באתר שבועות תוכלו למצוא מידע על מנהגי החג ודיניו, שמות החג, מגילת רות, חומרי למידה שונים, חידונים ומשחקים, מתכונים מיוחדים לכבוד החג ועוד.

כתובת האתר:
www.edu.gov.il/Shavuot

ב. יום ירושלים

באתר סקירה היסטורית קצרה על תולדות ירושלים מאז קום מדינת ישראל וסיפור הפריצה לעיר לאחר תכנית הבינאום ושחרורה. עוד באתר הסבר קצר על כל אחד משמונת השערים של העיר העתיקה, שירים, אגדות וחומרי למידה. גולת הכותרת באתר הינה סיור וירטואלי בעקבות אתרים המוזכרים בסיפורו של עמוס עוז "מיכאל שלי". הגולשים מוזמנים לבדוק את בקיאותם בתולדות ירושלים על ידי השתתפות באחד מהשאלונים המופיעים באתר.

כתובת האתר:
www.edu.gov.il/yomjerusalem

ג. או"חודשי – עלון מקוון 61 ל"אוח"

עלון מקוון (NewsLetter) 61 נשלח לכל העוסקים בחינוך. העלון עוסק בנושאים האלה: ל"ג בעומר – משמעות החג, הנחיות בטיחות להתנהגות נכונה עם אש, חג השבועות – מסורת ומנהגים, מתכונים, חידונים, טיולי מים וחיסכון במים.

כתובת האתר:

<http://www.edu.gov.il/owl/owlnews61.htm>

2. אתרי היחידות

מחוז חיפה

אתר מחוז חיפה התחדש בעיצוב גרפי. בדף הבית אפשר לקבל מידע על הנעשה במחוז, הודעות דוברות, חדשות על סדר היום וסיפורים מהשטח. באתר נוסף גם לוח המפרט את האירועים המרכזיים המתרחשים במחוז חיפה.

כתובת האתר:

www.edu.gov.il/haifa

5. בטיחות, ביטחון ושעת חירום

5.1 בטיחות

5.1-5 (עב) בטיחות בחוף הים

במהלך חופשת הקיץ הארוכה תלמידים רבים מבליים בחוף הים. השהות בים טומנת בחובה סכנות רבות שיש ליידע את התלמידים לגביהן ולציידם בכללי זהירות מפניהן.

המורים לחינוך גופני מתבקשים להקדיש את אחד משיעורי החינוך הגופני להוראת נושא ההתנהגות בים ולהגברת הבטיחות בעת השהות בו.

חומר עזר למורה בנושא הוכן על ידי הפיקוח על החינוך הגופני בשיתוף מרכז השלטון המקומי והאגף לרישוי עסקים ואתרי רחצה במשרד הפנים ונמצא באתר בכתובת

<http://www.mo.in.gov.il/Subjects/BathingSites/Pages/Behavior-at-the-beach.aspx>

לפרטים אפשר לפנות אל מר אברהם זוכמן,
המפמ"ר והממונה על החינוך הגופני,
טל' 03-6896136, דוא"ל anatpi@education.gov.il

5.2 בטיחות וזהירות בדרכים

5.2-5 (עב) הסברה בבתי-הספר העל-יסודיים בעניין האיסור לקיים מסעות רכב ("מסעות רונדו")

1. בעקבות מקרים שקרו בעבר ובהם הסתיימו מסעות רכב המכונים בפי התלמידים "מסעות רונדו" בתאונות דרכים שעלו בחייהם ובפציעתם של צעירים, החליט משרד החינוך, בשיתוף עם משטרת ישראל, לאסור בתכלית האיסור את קיומם של "מסעות הרונדו", הן על ידי תלמידים בכלל והן על ידי תלמידי כיתות י"ב בסיום שנת הלימודים בפרט.
- משרד החינוך נדרש לנושא זה הן מבחינה חינוכית-ערכית, ובכלל זה החינוך לשמירה על החוקים ועל איכות החיים, והן כצו של שמירה על חיי אדם.
2. על מנהלי בתי הספר לפעול כדלקמן:
 - 2.1 עליהם להודיע לתלמידים ולהוריהם על הנחיה זו ולוודא שהועברה לכל התלמידים בבית-הספר.
 - 2.2 עליהם לשלוח מכתבים אל הורי התלמידים ולהבהיר להם את אחריותם לאיסור קיומם של "מסעות הרונדו", בפרט כשהם אלה המאפשרים לילדיהם לנהוג ברכב המשפחתי.
 - 2.3 עליהם לדווח למפקחים על בית-ספרם על כל מקרה שייוודע להם על התארגנות לקראת "מסעות רונדו".
 - 2.4 לפי שיקול דעתם עליהם להעביר מידע למשטרת ישראל על התארגנות ל"רונדו".
 - 2.5 עליהם לגייס את מועצת התלמידים להעלאת המודעות בקרב חבריהם על הסכנות הטמונות בקיום "מסעות רונדו".
 - 2.6 עליהם לוודא שהמחנכים והרכזים לבטיחות בדרכים מקיימים פעילויות הסברה בנושא.
3. המסר חייב להיות ברור וחד-משמעי, ועיקרו הוא כי טוב ויפה לשמוח ולחגוג עם סיום הלימודים, אך בשום פנים ואופן אין לקיים את החגיגות בתוך כלי

הרכב. הנסיעה אל החגיגות והחזרה מהן חייבת להיות בטיחותית, בהתאם לחוק ולתנאי הדרך (חשכה וכד') ומתוך התחשבות בעוברי הדרך ובכלל הקהילה (יש להימנע מצפירות ומרעשים). פעילות הסברה חינוכית תכין את התלמידים טוב יותר להתנהגות בוגרת ואחראית בעולם התעבורתי שמחוץ לכותלי בית הספר ותסייע להם לשמור על חייהם ועל חיי זולתם גם בהמשך דרכם.

פרטים נוספים באתר האינטרנט של אגף זהירות ובטיחות בדרכים בכתובת www.education.gov.il/zahav

**בשאלות אפשר לפנות אל הממונים
על החינוך לזהירות ולבטיחות בדרכים במחוזות.**

9. תכניות לימודים

9.4 חינוך לערכים

9.4-16 (עב) גיליון "על סדר היום" בנושא מערך המילואים

ל"ג בעומר נקבע כיום ההוקרה למערך המילואים במערכת החינוך. בגיליון "על סדר היום" מספר 78 שכותרתו "הטובים למילואים" פעילות המדגישה את חשיבותו של חוק המילואים ואת תרומתו לחיזוקו של צה"ל ולצמצום פגיעתו של הגיוס במהלך חייו של חייל המילואים. כמו כן הפעילות בוחנת את השלכותיו של החוק על החברה הישראלית, המבטאת באמצעותו הוקרה לאזרחים שיוצאים עם קבלת "צו הקריאה" למלא משימות ביטחוניות למען הכלל.

הגיליון נמצא באתר מינהל החברה והנוער בכתובת <http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Noar/Actualia/AlSederHayom/miluim.htm>

פרסומי מינהל החברה והנוער מצויים בכל מרכזי ההדרכה של המינהל במחוזות ואפשר לעיין בהם במקום או לשאול אותם. כמו כן אפשר למצוא את הפרסומים במלואם באתר האינטרנט של מינהל החברה והנוער בכתובת <http://noar.education.gov.il>
לפרטים נוספים אפשר לפנות אל הגב' טליה נאמן, מנהלת אגף תכנים, תכניות, הכשרה והשתלמויות במינהל החברה והנוער, טל' 02-5603164/80.

9.15 הינוך למורשת ישראל, ציונות ותולדות המדינה

יום ירושלים 9.15-12 (עב)

יום ירושלים יתקיים ביום ראשון, כ"ח באייר התשע"ב, 20.5.2012.

השנה נציין 45 שנים לאיחוד העיר במלחמת ששת הימים. לירושלים, בירת ישראל, מקום מיוחד במורשת היהודית וברגש הלאומי היהודי ובמשך דורות רבים סימלה את הכמיהה של עמנו לשוב לחיים לאומיים על אדמתו.

ב-5 בדצמבר 1949, ערב הדיון בעצרת האו"ם בנושא ירושלים, הכריז ראש הממשלה דוד בן-גוריון בישיבת הכנסת כי ירושלים היא "בירת הנצח של ישראל" ו"לב לבה של מדינת ישראל".

החינוך לאהבת ירושלים, להכרת תולדותיה, לידיעת הגיאוגרפיה שלה ולהבנה בתרבות ובמסורת שנרקמו סביבה הם מיעדיה המרכזיים של מערכת החינוך. לקראת יום ירושלים על בתי הספר לעסוק בנושא ירושלים במסגרת מקצועות הלימוד וכחלק מהתכניות החינוכיות שהם מפעילים.

יש לציין את יום ירושלים ברמה הבית ספרית על-ידי טקסים, אירועי תרבות, סיורים בעיר ופעילות בית ספרית מיוחדת.

תכניות לימודים במקצועות השונים ותכניות חינוכיות רבות עוסקות בירושלים. להלן מידע וקישורים לכמה מהן.

גיליון "יום ירושלים – שכניה ושכנות" כחלק מהערכה "חלונות חג במחשבת ישראל".

הערכה כוללת מקורות מארון הספרים היהודי לעיון ולדיון, דילמות העוסקות בריבוי פניה של ירושלים, פרטי מידע ומושגים, סיפור קצר ועוד.

לגיליון מצורף מדריך למורה המצוי באתר מחשבת ישראל בכתובת http://www.education.gov.il/tochniyot_limudim/machshevet/homarey_lam_idea.htm.

לפרטים אפשר לפנות אל הגב' צילה מירון אילן, מפמ"ר מחשבת ישראל, טל' 02-5601137, דוא"ל tzilami@education.gov.il

תכניות מינהל החברה והנוער ליום ירושלים כוללות פעילויות העוסקות במעמדה של ירושלים כבירת ישראל, הזיכרון והכמיהה לירושלים במשך הדורות, איחוד ירושלים, שלושת ההרים: הר המוריה, הר הזיכרון וגבעת רם, המבנים את הזהות הלאומית. כמו כן מובאות הצעות למסלולי סיורים בירושלים.

התכניות מיועדות לתלמידי חטיבות הביניים והתיכונים ולגילי 13-18 במסגרות חוץ בית ספריות כגון תנועות נוער, מועצות נוער רשותיות, מסגרות פעולה ומסלולי מנהיגות צעירה (כגון מד"צים ומש"צים).

כל התכניות והפעילויות נמצאות במלואן באתר מינהל החברה והנוער בכתובת <http://meyda.education.gov.il/files/noar/zikaron6.doc>.

באתר המטה לתרבות ישראל יחידות לימוד ליום ירושלים המיועדות לבתי הספר היסודיים ולחטיבות הביניים.

"ציון וירושלים בראי הזמר והסמל": יחידה העוסקת בזיקה של עם ישראל לציון ולירושלים, בגעגועים לציון וביטוייהם במנהגים, בתפילה, בשירים ובאמנות. חומר הלמידה מותאם לתלמידים בכיתות ה'-ו'.

"יצחק רבין וירושלים – בין מלחמה ושלוש": יחידה שבמרכזה הקשר של יצחק רבין, כלוחם וכמדינאי, לעיר ירושלים. ביחידה ציטוטים מדבריו של רבין, בתקופות שונות, קטעי מידע היסטורי ושירים שאותם אפשר לשמוע באמצעות הקישורים המצורפים. חומר הלימוד מותאם לתלמידים בחטיבת הביניים.

"עם וארצו – ירושלים לאורך הדורות": מקורות כתובים וחזותיים וסמלים המבטאים את מעמדה הייחודי ותפקידה של ירושלים במהלך ההיסטוריה, שמותיה הרבים ומרכזיותה של ירושלים בתודעה היהודית.

יחידות הלימוד נמצאות בכתובת <http://cms.education.gov.il/education>

cms/units/mazkirut_pedagogit/tarbutisraelmoreshet/homreylemida/yemey mudautluach/yom_yerushalaim/jerusalem.htm

לפרטים אפשר לפנות אל הגב' ציפי קוריצקי, מנהלת המטה לתרבות ישראל, טל' 02-5603543.

בתכנית הלימודים **"מולדת, חברה, אזרחות"** ובתכנית הלימודים בגיאוגרפיה נלמד נושא ירושלים בכמה שכבות גיל: בכיתה ד' ובכיתה ה' (ירושלים בירת ישראל), בחטיבת הביניים ובחטיבה העליונה (מטרופולין ירושלים – עיר עתיקה, מטרופולין צעירה). בנושאים אלו קיימים ספרי לימוד מאושרים, ביניהם ספרי לימוד דיגיטאליים, המאפשרים למידה חווייתית ועשירה יותר.

במסגרת תכנית התקשוב הלאומית לבתי הספר היסודיים פותחו יחידות לימוד מתוקשבת העוסקת בנושא ירושלים בירת ישראל.

יחידות הלימוד "ירושלים בירת ישראל" נמצאות בפורטל התוכן החינוכי בכתובת

<http://gadol.edu.gov.il/TuitionMaterials/Lists/List12/1/ViewMaterial.aspx?ID=1736&List=60f8f0ca%2Dd33e%2D44b1%2D98ae%2Dac6581a3ae0e>

יחידת הלימוד "ירושלים – ביקור בכותל המערבי" נמצאת בפורטל התוכן החינוכי בכתובת

<http://gadol.edu.gov.il/TuitionMaterials/Lists/List12/1/ViewMaterial.aspx?ID=4218&List=60f8f0ca%2Dd33e%2D44b1%2D98ae%2Dac6581a3ae0e>

ירושלים – לדעת, להכיר, לאהוב: מדריך לגנת בחינוך הממלכתי המלווה בערכת צילומים.

במדריך מידע בסיסי וחיוני, פעילויות לבחירה וטקסטים ספרותיים העוסקים בירושלים.

הערכה תוכל לסייע לגנת להקנות לילדים ידע ומושגים הקשורים בירושלים ולטפח את הקרבה והאהבה לעיר מתוך התנסות בחוויות לימודיות ובמשחקים המותאמים לגילם ולרמת התפתחותם.

המדריך הוא מודולרי והצילומים מאורגנים לפי נושאי ספר ההדרכה ומעוצבים באופן המאפשר שימוש גמיש בחומר החזותי.

המדריך והערכה מצויים באתר האגף לחינוך קדם יסודי בכתובת

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/PreSchool/Moreshet/Pirs/umim/Yerushalayim>

באתר תכנית הלימודים בספרות מאמרים בנושא ירושלים בספרות:

http://cms.education.gov.il/educationcms/units/tochniyot_limudim/safrut/alonim/tzion/hazaz_veshahar_yeushalaim.htm

http://cms.education.gov.il/educationcms/units/tochniyot_limudim/safrut/alonim/tzion/mipuy_efsharuyot.htm

אתר או"ח בנושא יום ירושלים מכיל פעילויות והפניות רבות

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Moe/Jerusalem/homrayla/mida>

חומרי האגף לתרבות תורנית באוח

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/toranit/amudeirikuzchagim/dafrikuzyerushalayim.htm>

באתר מינהל החינוך הדתי חומרי למידה ומאמרים בכתובת

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/hemed/yehidotmafmarim/mafmartoshba/jerusalem.htm>

תכנים לימודיים, חומרי לימוד והפעלות מתוך האתר של אגף סטאז' – התמחות וכניסה להוראה

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/staj/thanimlimudim/hagimvemoadim/yomyerushalaim/yomyerusalaim.htm>

הוצאה לאור : גף הפרסומים, משרד החינוך
עריכה והבאה לדפוס : דליה הלוי, ורד צדוק
ריכוז ההפקה : שרה גמליאל, אלונה שמילוב
עריכת הלשון : עירית עמיאל
עיצוב : סטודיו "שחר שושנה"
הודפס במדפיס הממשלתי, ירושלים

כתובת המאגר הממוחשב של חוזרי המנכ"ל: www.education.gov.il/mankal